ԱՐՑԱԽԱՀԱՅԵՐՈՒՆ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԼՔԵԼԸ ԱՐԴԱՐԱՑՈՒՄ ՉՈՒՆԻ

Posted on August 2, 2024 by Keghart



Category: Opinions

Լիւսի Տէօքմէճեան, Երեւան, 28 Յուլիս 2024

Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային անվտանգութեան ծառայութիւնը տրամադրած է տուեալներ, որ 2024 թուականի Յունիս 1-ի դրութեամբ օդային եւ ցամաքային ճանապարհներով Հայաստանէն հեռացած է Արցախէն բռնի տեղահանուած եւ Հայաստան ապաստանած 17.743 հոգի, իսկ վերադարձած՝ 7435-ը: Այսինքն, նշեալ թուականի դրութեամբ, Հայաստանէն հեռացած են եւ չեն վերադարձած 10.308 արցախցի: Նոյն աղբիւրի 1 Մայիսի տուեալներուն հետ համեմատած, Արցախի հաշուառում ունեցող՝ Հայաստանէն հեռացած անձերուն թիւը մէկ ամսուան ընթացքին աւելցած է 383 հոգիով:

Երկրէ մը դուրս գալու պատճառները կրնան բազմաթիւ ըլլալ, մասնաւորաբար, եւ այս պարագային՝ դժբախտաբար, ապրելու «աւելի լաւ» վայր մը փնտռելու, կամ պարզապէս դուրսը ապրելու մարմաջը: Շատեր յարմար առիթ կը սպասեն այդ փափաքը գործադրելու համար: Սակայն այս առումով շատերու մեղադրանքի սլաքները անմիջապէս ուղղուեցան Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւններուն, մինչեւ իսկ երեւոյթը անուանելով այլ տեսակի ջարդ մը, ցեղասպանութիւն մը:

Ճիշդ է, որ ժողովուրդներու մէջ տարածուած սովորութիւն է իշխանութիւնները քննադատելը, երբեմն ընդդիմադիրներէն աւելի ընդդիմադիր ըլլալով, բայց «ճիշդին՝ ճիշդ, սխալին՝ սխալ» պէտք է ըսել: Հայաստանի Հանրապետութիւնը որպէս օրինական եւ իրաւական պետութիւն բնականօրէն եւ բանականօրէն, եւ այստեղ տեղ չկայ երկուութեան, Սեպտեմբեր 2023-ի դէպքերէն ետք, առաջին իսկ օրէն գրկաբաց ընդունեց իրենց տուներն ու հողերը կորսնցուցած մեր արցախցի եղբայրներն ու քոյրերը: Այս մօտեցումը աժան սակարկութեան առարկայ չէ, որովհետեւ աշխարհի վրայ ոեւէ հայ անշահախնդրօրէն ընդունելու պատրաստ է միայն իր Մայր հայրենիքը: Ուստի, բնականաբար, հողազրկուած եւ բռնի տեղահանուած արցախցիները ընդունող բաց գիրկն ալ Հայաստանի Հանրապետութիւնն է: Աննախադէպ արագութեամբ ընդունելութեան արժանացած արցախցիները շուտով ստացան ապաստան եւ կարեկցանքը իրենց հայրենակիցներուն, ապա անմիջապէս՝ միանուագ դրամական աջակցութիւն, այնուհետեւ ամէնամսեայ դրութեամբ նիւթական գումար մը կենցաղային նուազագոյն ծախսերու համար: Այդ նպաստը կը շարունակուի մինչեւ օրս:

Սեպտեմբեր 2023-ին յաջորդող ամիսներուն, Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութիւնը պարբերաբար մշակեց ծրագրեր, որոնց հիման վրայ, Արցախէն տեղահանուածները տարատեսակ օժանդակութիւն ստացան:

* Աշակերտները ամենայն դիւրութեամբ ընդունուեցան դպրոցներ, իսկ շատ արագ հաստատուեցաւ արցախցի ուսանողներու կրթաթոշակի կարգը, որ հնարաւորութիւն տուաւ Արցախի բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններու եւ գոլեճներու ուսանողներուն իրենց ուսումը շարունակել

Հայաստանի մէջ եւ կրթաթոշակի միջոցով վճարել իրենց ուսման վարձը:

* ՀՀ կրթութեան, գիտութեան, մշակոյթի եւ մարմնամարզի նախարարութիւնը նախատեսեց Արցախէն բռնի տեղահանուած հարիւրաւոր ուսուցիչներու եւ գիտնականներու աշխատանքի մէջ ներգրաւում՝ ապահովելով անոնց մասնագիտական աշխատանքի հնարաւորութիւնը Հայաստանի դպրոցներուն, համալսարաններուն եւ գիտական հիմնարկներուն մէջ: Կարգ մը բնակավայրերու մէջ աշխատանքի անցնելու պարագային անոնք կը ստանան 30 տոկոս յաւելավճար եւ 50 հազար դրամ լրավճար:

* ՀՀ կառավարութեան որոշմամբ, բռնի տեղահանուած արցախցիներու բժշկական սպասարկումը կ'իրականացուի պետական պատուէրի շրջանակներուն մէջ:

* Աշխատանքի եւ ընկերային հարցերու նախարարութեան որոշմամբ, բռնի տեղահանուած անձերու զբաղուածութեան ապահովման պետական աջակցութեան ծրագրի շրջանակին մէջ կան հետեւեալ երեք հնարաւորութիւնները՝

  – ստանալ 6-ամսեայ մասնագիտական ուսուցում՝ որեւէ մասնագիտութեամբ, այդ ընթացքին ձեռք բերել կրթաթոշակ եւ ուսման վարձ,

  – վաստակիլ աշխատանքային փորձ, որու ընթացքին ստանալ նաեւ վարձատրութիւն,

  – համատեղել մասնագիտական ուսուցումն ու վարձատրուող աշխատանքային փորձը:

Աւելցնենք նաեւ, որ կառավարութիւնը գործատուն խրախուսելու համար կը տրամադրէ փոխհատուցում՝ արցախցի պաշտօնեային համար վճարուած եկամտային հարկի ամբողջ գումարին չափով:

* Բռնի տեղահանուած անձերու երկարաժամկէտ բնակութեան համար անհրաժեշտ պայմաններ ստեղծելու նպատակով, կառավարութիւնը հաւանութիւն տուաւ տեղահանուած ընտանիքներու բնակարանային ապահովման պետական աջակցութեան ծրագրին: Հոն ընդգրկուած են 390 բնակավայրեր, ուր արտօնեալ աջակցութիւն նախատեսուած է բնակարան/տուն գնելու կամ կառուցելու համար:

Այս բոլորը՝ պետական ծրագրերով: Ասոնց կողքին կան նաեւ ուրիշ պետութիւններու եւ միջազգային կառոյցներու, միջազգային ու տեղական հասարակական կազմակերպութիւններու եւ բարեսէր անհատներու տարատեսակ օժանդակութիւնները:

Այս բոլորը շատ տրամաբանական են ու ողջունելի. այո՛, հայրենի հողը անփոխարինելի է, բայց արդա՞ր է երբ ըսուի, թէ զարկուած ու զրկուած արցախցիներուն համար՝

Հայաստանի Հանրապետութեան մէջ մնալու պայմաններ չստեղծուեցան:

Շատեր դժգոհութեամբ կ'արտայայտուին՝ ըսելով, որ այս օժանդակութիւնները ոչինչ են անոնց կորսնցուցածին դիմաց, երեւի մոռնալով որ Հայաստանը Պրուսէյ չէ, աստղաբաշխական գումարներու անսպառ աղբիւրներ չունի: Երկրին մէջ ապրող աղքատ ու միջին խաւերը հազիւ իրենց ապրուստը կարենան ապահովել: Աշխատավարձերը մեծ մասամբ ցած են, գիները՝ համաշխարհային մակարդակի: Այդուհանդերձ, պետութիւնը կ'ընէ իր հնարաւորն ու անհնարինը – մինչեւ իսկ պետական պարտքը միլիառաւոր տոլարներով աւելցնելու գնով – մեր տեղահանուած հայրենակիցներուն կենցաղային եւ այլ դժուարութիւնները որոշ չափով մեղմելու, զուգահեռ անոնց առաջարկելով նաեւ հոգեբանական աջակցութիւն:

Հոս կ'ուզեմ նաեւ յիշել, թէ օրին՝ Սուրիոյ մէջ պատերազմի բռնկման տարիներուն, հայրենադարձ տնտեսվար սուրիահայերուն օգնութեան ձեռք մեկնեց ՀՀ Սփիւռքի նախարարութիւնը: Հասարակական կազմակերպութիւնները նոյնպէս կարելի եղած չափով օգտակար դարձան անոնց: Պէյրութի նաւահանգիստի մահաբեր պայթումէն ետք հայրենադարձող հայորդիներու մեծ հոսք եղաւ Լիբանանէն, բայց քովիտի եւ 2020 թուականի 44-օրեայ պատերազմին պատճառներով հնարաւոր չեղաւ լիբանանահայութեան օժանդակութեան ծրագրերը կեանքի կոչել:

Ճիշդ է, ժամանակի ընթացքին շատեր չկրցան դիմանալ Հայաստանի մէջ ցած աշխատավարձին, տուներու բարձր վարձքերուն եւ սղութեան, հետեւաբար վերադարձան Լիբանան: Բայց շատեր մնացին ու սկսան արմատներ նետել հայրենի հողին մէջ:

Համոզուած եմ՝ եթէ ներկայիս հնարաւոր չէ Արցախ վերադարձը, ապա Հայաստանն է Երկիրը: Հայաստանը լքելու արցախցիներու քայլը արդարացուած չէ: Հայաստանը շատ առաւելութիւններ կրնայ ունենալ հոս ապրող հայուն համար, կրնայ նաեւ շատ թերի կողմեր ունենալ, բայց կը հաւատամ, որ պէտք է ապրինք եւ արարենք միայն հոս, որովհետեւ հայուն տունը Հայաստանն է... եւ վերջ:

*****

ԳԵՂԱՐԴ.– *Վերջերս լուրեր շրջանառուեցան, թէ ռուսահայ յայտնի գործարար, ՏԱՇԻՐ ապրանքանիշի սեփականատէր, Մայր Աթոռի նոր վեհարանի կառուցման համար 27 միլիոն տոլար նուիրած միլիառատէր Սամուէլ Կարապետեանը յայտարարած է թէ որոշած է 100 միլիոն տոլար տրամադրել Արցախէն տեղահանուած մեր հայրենակիցներու բնակարանային շինարարութեան համար ... **Աբխազիոյ** մէջ: Յուսանք, թէ լուրը տարածայնութիւն է կամ ստոր զրպարտանք: Այլապէս այդպիսի ծրագիրի իրականացումը ոչ աւելի, ոչ պակաս, Հայաստանի հայաթափում է, ազգային դաւաճանութիւն...*

Comments



Vahram Aghajanyan – 2024-08-02 10:29:36

ՓԱՇԻՆՅԱՆ, ՈՒ՞Ր Է ԱՆՀԵՏԱՑԵԼ ԱՐՑԱԽԻ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆԸ ՏՐՎՈՂ ԱՄԵՆԱՄՅԱ ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐԿԸ. ՉԼՄ-ՆԵՐ Վերջին 30 տարիների ընթացքում Հայաստանի Հանրապետությունն ամեն տարի Արցախի կարիքների համար միջպետական վարկ է փոխանցել ԼՂՀ պետբյուջե: Տարեվերջին քննարկվում էր գումարի չափը, տարեսկզբին փոխանցվում էր Արցախ: Վարկի չափը կազմում էր ավելի քան 300 միլիոն դոլար կամ 144 մլրդ դրամ: 2023 թվականին նախատեսված էր Արցախին փոխանցել 144 մլրդ ՀՀ դրամ: Այս մասին ԱԺ-ում 2023 թ. պետական բյուջեի քննարկման ժամանակ հայտարարել էր էկոնոմիկայի նախկին նախարար Տիգրան Խաչատրյանը: Եթե այս թվին՝ 144 մլդ դրամին, գումարենք նաեւ Ճապոնիայի կողմից արցախահայերին տրամադրված 2 միլոն դոլարը, որը համարժեք է 820 մլն դրամի, ավելացնենք ԱՄՆ-ի կողմից տրամադրված 11 մլն դոլարը, որը համարժեք է 4 մլդ 716 մլն դրամի, նաեւ Եվրահանձնաժողովի կողմից փոխանցված 10.4 մլն եվրոյին համարժեք 4 մլդ 506 մլն դրամը, Լատվիայի կողմից հատկացված 350 հազար եվրոյին համարժեք 151 մլն դրամը, Շվեյցարիայի կողմից տրամադրված 1,5 մլն ֆրանկին համարժեք 675 մլն դրամը, Կանադայի կողմից տրամադրված 2,5 մլն դոլարին համարժեք 1 մլդ 25 մլն դրամը, կստացվի 155 մլդ 893 մլն դրամ: Սա դեռ ամենը չէ. փետրվար եւ մարտ ամիսներին փոխանցումներ նորից եղել են, իսկ Փաշինյան, ԵՄ եւ ԱՄՆ կայացած եռակողմ հանդիպումից հետո Հայաստանին է փոխանցվել 270 մլն եվրո ԵՄ-ից, 65 մլն դոլար՝ ԱՄՆ-ից: Հայաստան եկած այս ֆինանսական հոսքի արդյունքն այդպես էլ չի երեւում: Մինչ այսօր գեթ մեկ արցախզի պետությունից լիարժեք որեւէ օգնություն չի ստացել: Արցախից բռնի տեղահանվածների գրեթե 16 հազարը պետության անտարբերության պատճառով լքեցին Հայաստանը: Ոչինչ չի արվում գոնե մնացածին արժանապատիվ աջակցելու համար: 2-3 տարիների միջպետական վարկը և վերը թվարկած գումարները բավարար են արցախցիների սոցիալական խնդիրները կարգավորելու համար: Այդ վարկը տալիս էինք Արցախի բնակիչներին, այլ ոչ թե Արցախի բնությանը: Հիմա Արցախի բնակիչները այստեղ են, տունուտեղ կորցրած, ամեն ինչից զրկված: Ինչո՞ւ այդ վարկը չի տրվում իրենց, Փաշինյան: Ողջ հայությունն է սպասում պատասխանի... Վահրամ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ "Երրորդ Ուժ Պլյուս" հայկական անկախ թերթի գլխավոր խմբագիր "Երրորդ Ուժ Պլյուս"-ը բացվել է արցախցի հայտնի բարերար Լևոն Հայրապետյանի և արցախցի լրագրող Վահրամ Աղաջանյանի համատեղ նախաձեռնությամբ: ԱՄՆ իշխանությունների պատվերով թերթը ապօրինաբար փակվել է Սերժ Սարգսյանի և Ռուսաստանի ԱԴԾ-ի (ԿԳԲ-ՓԾԲ) ջանքերով: *** ՆԻԿՈԼ ՓԱՇԻՆՅԱՆԸ ԻՍԿԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ Է ՍԿՍԵԼ ՏՈՒՆՈՒՏԵՂ ԿՈՐՑՐԱԾ ԱՐՑԱԽՑԻՆԵՐԻ ԴԵՄ
https://thirdforceplus.blogspot.com/2024/04/40-10-40-10.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2024/04/26-270-270-50-2021-9-2.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2024/04/8-gallup-international-association-75.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2024/02/27-28-2024.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2024/02/6-6-5-25-3-step1.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2023/11/120.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2024/01/15-2023-31-19-15-1.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2023/12/120-000-2023-3-120-000.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2024/02/gallup-international-association.html
https://thirdforceplus.blogspot.com/2023/12/blog-post_85.html